

REVISTA ENCICLO- PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspunzător: Ioan Corbu, Cluj, Strada General Grigorescu 16.

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei esemplarul.

Acest articol scris cu grație fonetică

Motorizare, culturalizare, electrificarea satelor.

În articolul „Cum se pradă banii statului și agoniseala țeranului pe teorii” am arătat, că d-l ministru și teoreticienii dela Ministeriul agriculturii (și Educațiunei) au numit o întregă armată de agronomi, funcționari noi, pe spatele țeranului suprîncărcat cu dări directe și mai ales indirecte (cele mai nedrepte), fără să aibă idee, că ce știe țeranul, și ce sfaturi îi pot da agronomii. Toate sfaturile le pot da Consilieratele agricole prin primării, fără a mai îngreuna pe țerani cu noi funcționari, cari nici nu se precep la agricultură, ci numai la teorii. Ba îndatorează pe țeran sub pedeapsă să pună semne țitoare de miezuini — nu cumva au și un model de beton armat, care să-l împună țeranului să-l cumpere? dela teoreticieni te poți aștepta și la asemenea mirozenii.

Tot așa stăm și cu motorizarea agriculturii. Se vede că teoreticienii din Ministeriul agriculturii s'au convins la urma urmelor, că agricultură rațională nu se poate face numai cu sfaturile agronomilor, fără mașini, și s'au pus pe comandat răpede de vr'o 400 tractoare; s'au și anunțat cursuri pentru mecanici, noi funcționari, tot pe spatele țeranului, fără să aibă idee, că cum se vor pune cu folos la îndemâna țeranului, ceea ce ar fi scopul cumpărării acestor tractoare. Una e mai presus de orice îndoială, că nici un țeran, care și-a arat agrul cu plugul și boulenii lui, nu va da bani scumpi pentru tractor, când poate avea arătura fără nici un ban, iar binefacerile aratului cu tractorul sunt necunoscute înainte — poate fi un timp favorabil, să capete țeranul aceeași recoltă după plugul lui, ca și după tractorul plătit scump. Vor ara cu el proprietari mai mari, cari n'au vite, nici tractor. Și atunci ce folos va avea țeranul de pe urma tractoarelor, mecanicilor și agronomilor, decât sarcini noue? Nu era mai bine să aștepte, și să facă încercări cu câteva tractoare până se vor convinge, că cum și întru cât pot veni cu ele în ajutorul țeranului?

Cu mult mai de folos sunt pentru țeran mașinile de semănat, cari sunt așa de ieftine și pot să învețe a le mânui țeranii singuri fără atâția mecanici funcționari. Foloasele acestor mașini sunt cu mult mai mari decât a tractoarelor, dacă comparăm costul lor și având în vedere, că ele întrunesc în mare parte și binefacerile aratului adânc al tractoarelor, semînând fiecare grăunte la adâncimea recerută, unde are umezala de lipsă pentru desvoltarea pe timp mai îndelungat decât abia acoperit cu puțină țerină, unde germinând, dacă nu capătă ploi în curînd se uscă și pierе. Fără mașini de semănat numai se pradă semînța aleasă. Mașinile de semănat și folosința lor se poate plăti numai din economia de semînță. De mașini de semănat și curat semînța e lipsă în primul loc, nu de tractoare și agronomi.

Și mai puțin, ba chiar nici un folos n'are țeranul de electrificarea satelor, nici n'are de unde să mai plătească, decât cei câțiva cărturari, funcționari de pe la sate și electorii partidelor, cari se vor căpătuți la întreprinderile de electrificare ajutate de stat (tot pe spatele țeranului). Ba electrificătorii teoreticieni se laudă, că vor da țeranului curent electric ieftin pentru industria de casă (scărmănat, tors, țesut...?). Asta-i mai lipsia țeranului! Parcă curentul se poate folosi fără mașini speciale (dinamo), cari cată să le cumpere cu bani scumpi când la sate e atâta prisos de mâni de lucru, cari nu află aplicare — bine înțeles iarna. În satul meu natal (Zagra-Năsăud) țeranii nu vind lăna, ci mai cumpără, și o prelucră țerancele (țes pănuri țerânești). Și cea mai pedeastră babă își poate câștiga costul cu torsul. Vor aduce binefacerile electrificării la sate, care le va lua pânea în folosul capitaliștilor și politicienilor.

Economiștii noștri teoriticieni predică, că pentru fericirea țeranului(?) el cată să fie astrâns să consume cât mai mult și să i-se mărească dările directe, crezând, că atunci el va produce mai mult, ca să aibă de unde plăti! Ei uită că producțiunea mai mare cere investire de capital. Toate urcările dărilor directe și indirecte apasă numai pe umerii țeranului, căci și meseriașul (industria) și neguțătorul își compută și scoate dările și tacsele urcate din prețul urcat al negoățelor și producțiunei lor, urcându-l într'una în sarcina marelui consumător: țeranul; numai acesta nu-și poate rădica prețul produselor sale, ba cade și sub normal, și atunci e astrâns să-și reducă consumul și trebuințele și să se lipsească chiar și de cele mai neapărat de lipsă (îmbrăcăminte și nutremînt). Și teoreticienii noștri strigă să i-se urce dările directe. Guvernele însă, deși nu așteaptă să fie îmbiate mult, când e vorba de așa ceva, totuși nu cutează să o facă nu de alta, dar fiindcă își dăunează interesele electorale; dar pentru aceea măresc într'una dările indirecte, cari tot pe umerii țeranului apasă. E aceeași despoiare a țeranului ca în timpul șerbiei, numai că azi se face în numele culturalizării și altor minciuni democratice.

Economiștii noștri teoreticieni compară costul țeranului nostru cu al celui din Apusul Europei și predică că idealul nostru câtă să fie îmbunătățirea lui în aceeași măsură. Ei nu văd că asta nu se poate în o țeară agricolă, pentru că țeranul nostru nici prin cooperative nu va putea căpăta prețul ce-l capătă țeranul din Apus pentru produsele sale, care vinde cu prețul ce-l capătă importatorii, pe când țeranul nostru nu capătă nici prețul exportătorilor noștri. A doua, țeranul din Apus cu prețul neasemnat mai bun al produselor sale cumpără produsele industriei mult mai ieftin decât la noi, unde industria e apărată cu vămi și produsele scumpite și cu taxe urcate într'una, tot pe spatele țeranului. Și să-i ceri să mai consume și curent electric!!

Un economist, firește, teoretician dela un mare ziar ne spunea, foarte fericit, că a aflat secretul producțiunii agricole mai mari, și că țeranul nostru încă o va putea ajunge. A citit adecă o lucrare economică, din care a aflat, că în țeara Bârsei producțiunea la hectar e de două ori mai mare decât în restul țerii. De aici economistul nostru conchide, că și țeranul din restul țerii va putea ajunge aceeași producțiune cu ajutorul agriculturii raționale (? cu sfaturile agronomilor? un agronom împuta țeranului, că deaceea produce puțin, fiindcă nu ascultă de agronomi!? și nu îngrașă pământul). Economistul nostru nu știe, că producțiunea mare din țeara Bârsei nu se datorește agriculturii raționale, nici agronomilor, ci în cea mai mare parte climatului. În Țeara Bârsei nu e cunoscută seceta, nu se cosese niciodată grânele uscate, de nutreț pentru vite, cum se întâmplă chiar acolo, unde e pământul cel mai gras, renumitul laterit, în Basarabia.

Alt economist ne spunea, că proprietatea de pământ e pentru țeran mijlocul de a scăpa de întatorirea de a lucra — se vede că economistul nostru nu cunoaște decât pe țeranul elector, nu pe celce poartă pe umerii lui sarcinile țerii. Un alt economist dă țeranului sfatul să nu vîndă porumbul, ci să-l prefacă în vite (carne), căci pentru o tonă de porumb capătă numai 2500 lei, pe când pentru o tonă de vite 16000 lei. Teoreticianul a uitat însă că o tonă de vite nu se capătă din o tonă de porumb, chiar dacă le ai.

Nici un folos n'are țeranul, ci numai sarcini peste puterile lui după esagerările culturalizării d-lui dr. Angelescu cu armatele d-sale de apostoli plătiți boierește, nu apostolește (o mare nedreptate pentru ceilalți funcționari). Într'un sat cu doi învățători (prea deajuns pentru trebuințele țeranului și a țerii) s'au numit zece (d-lui dr. nu i-s deajuns nici aceștia), a căror salare (mijlociu 5000 l. lunar, cei bătrâni au 7000 l.) și pensii vor costa acuși visteria și pe țeran peste un milion lei într'un singur sat. De unde să plătească țeranul atâția funcționari, fără nici un folos pentru el, ci numai pentru interesele electorale a celor ce i-au căpătuit... dar când vor fi secătuite terenurile petrolifere? Dar cine și bate capul cu viitorul apropiat al țării? Cu milionul prădat în un singur an s'ar putea

cumpăra la 500 familii mesere din sat câte două vișele (à 1000 lei), cari să nu se poată vinde, nici cuprinde de fisc, sau porțarel. Ce indemn la lucru cruțare și economie rațională pentru acele familii, văzându-și asigurat viitorul și un cust omnesc în câțiva ani, pe când după gramatică și teorii nu se alege cu nemică. S'ar putea îndatora să dea statului înapoi cele două vișele peste câțiva ani pentru a fericii alte familii cu ele. Ar fi cea mai fericită și mai fructuoasă investiție de capital în agricultură. Dar ce le pasă guvernelor de partid de bunăstarea țeranului, în primul loc sunt interesele electorale (pentru acestea a licitat și d-l I. Mihalache, imputând d-lui dr. Angelescu, că n'a căpătit toată producțiunea școalelor normale prea numeroase) și să lase o situațiune financiară cât mai desperată guvernului moștenitor. D-l Mihalache ne-a spus la Radio, că cursurile de bucătărie (gospodărie) înființate de d-sa la Topoloveni au fost preluate și statornicite de stat, adică de d-l dr. Angelescu, care dă bucuros salare din visteria statului la atâtea măiestre pentru îndemănări (desterități scindate) fără nici un rost. Ni-se promite că se vor numi și salariza în fiecare sat asemenea măiestre, ieșite din fabrica de la Topoloveni și altele. tot pentru fericirea, adică pe spatele țeranului. Am arătat că aceste cursuri sunt de ceva folos numai pentru câțiva țerani mai instăriți și e un luc costisitor să fie stabilite și salarizate în fiecare sat. Dar, ne spune d-l Mihalache, au cerut-o săteni, de sigur cei avuți, mai ales, că plătește statul, dar le-ar fi respins de sigur, dacă li s'ar fi spus, că pentru a le putea plăti li-se vor urca dările. Dar să ne facă d-l Mihalache o statistică, câte familii sunt în Topoloveni, cari n'au din ce pregăti bucatele după învățăturile de la curs, și să nu uităm că pentru salarele măiestrelor și altor funcționari de prisos și țeranii meseri plătesc dare indirectă 22 lei pentru bumbacul din fiecare cămasă. ca și guvernatorul Băncii Naționale. Pentru a ne proba binefacerile acestor cursuri pentru țeran(?) d-l Mihalache ne-a citit scrisoarea unui funcționar, care umblând pe sate a căpătat mâncări gustoase pregătite de elevele acestor cursuri. Adică astea-s binefacerile cursurilor pentru țeran, ca agenții de urmărire și electorii să poată mânca bine pe sate, iar țeranii, cari plătesc aceste învățături, rămân cei mai mulți cu mămăliga cu ceapă și fără cămeșă în spate.

Pentru îmbunătățirea costului țeranului mai conțeniți cu culturalizarea și electrificarea satelor, reduceți numărul funcționarilor de prisos și sarcinile peste puterile și venitul țeranilor. (Nu mai vorbim de abuzurile revoltătoare, furturi, plățirea pasivelor politicianilor...)